

Motion till riksdagen 2009/10:Fi246

av **Hans Wallmark (m)**

Kommunernas samlade pensionsskulder

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att frågor kring kommunernas kommande pensionsutbetalningar och att så få gjort pensionsavsättningar ges ökad prioritet.

Motivering

Den sedan ett år tillbaka pågående finanskrisen har satt sina spår i landets kommuner. Men läget och utmaningarna är olika i kommunerna och landstingskommunerna. För några har minskade intäkter resulterat i ytterligare försämring på grund av underskott eller svag ekonomisk utveckling under högkonjunktur. Andra har bättre kunnat hantera en tid av svag ekonomi efter år av stabila finanser, överskott och avsättningar.

En kommande inte helt uppmärksammas kommunalekonomisk utmaning är pensionsskulden i många av landets kommuner och landstingskommuner. På väg ut ur arbetslivet är snart stora idag yrkesverksamma kullar föda i mitten och slutet av 1940-talet. I och med att kommunernas pensionsutbetalningar tas inom ramen för den löpande driften ifall det saknas gjorda pensionsavsättningar innebär det risk för extra påfrestningar under perioden 2012–2022. I några fall kan det för kommuner handla om utbetalningar motsvarande 50 öre till 1 krona i skatteutdebitering.

Några kommuner och regionkommuner har redan försökt hantera situationen. Avsättningar kan ha gjorts till speciella pensionsfonder. Det innebär att pengar kan användas när nu antalet pensionärer blir fler. Det kan ha handlat om att pengar satts av årligen, i samband med goda resultat eller att tillgångar i form av bolag eller aktier avyttrats. För dem som tänkt långsiktigt blir de ekonomiska påfrestningarna mindre kännbara eller helt obefintliga under kommande år med många som går i pension.

Fel! Okänt namn på

Med stor sannolikhet kan önskemål komma att resas på staten i samband med de kännbara pensionsavgångarna i kommuner och landstingskommuner som är att vänta. För att värna välfärdens kärna kan det finnas anledning att tänka proaktivt. Från en del håll kan det nämligen komma att hävdas att skattehöjningarna eller neddragningar i servicen är oundvikliga för att parera de under ett antal år tillfälligt ökade utbetalningar som måste göras. Skattehöjningar slår hårdast mot dem med låga och medelstora inkomster. De slår mot pensionärer och innebär en risk för indragen privat konsumtion, som är särskilt allvarligt i lågkonjunktur. Försämrad service kan innebära att viktig verksamhet inom äldreomsorgen, utbildningen, vården och för handikappade kan hotas.

Kommande år kan krav resas på stöd eller hjälp till kommuner som har att brottas med kommande pensionsskulder. Ifall det handlar om rent ekonomiskt stöd eller ändrade regler måste stor hänsyn tas till att några kommuner förutseende har försökt hantera detta medan andra struntat i varningssignalerna. En orättvis ordning får inte skapas där den som skött sig och agerat långsiktigt inte får någon fördel av detta medan den som agerat kortsiktigt får hjälp. Staten borde därför redan nu tillsammans med exempelvis en intresseorganisation som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bistå med någon form av ekonomisk genomlysning där pensionsskulden och kommande utbetalningar för en kommande tioårsperiod går igenom och möjliga intäkter, avsättningar och avyttringar identifieras som möjligheter att hantera det läge som uppkommer och därmed ett alternativ till ökat statligt stöd, skattehöjningar samt att välfärdens kärna urholkas.

Stockholm den 1 oktober 2009

Hans Wallmark (m)